

„Edinost“

zista izhaja na dan, razen v nedeljo in ponedeljek, ob 4 uri zvečer.

Naročnine znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na na rošbe brez priloge naročnine se urava ne ostra.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); zven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 8/6.

Edinost

Glasiilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

Edinost je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah in petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana. ovrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upraviništvo, in sprejemanje listnatov v ulici Mohin številka št. 3, II. nadst.

Glavni odgovorni urednik Fran. Bodolaj

Lesnik konsorcijske lista „Edinost“.

Netisnila tiskarna konsorcijske lista „Edinost“ v Trstu

Kako je prišlo do ustanovitve hrvatsko-slovenskega kluba v državnem zboru?

Na Dunaju, 14. febr. 1901.

Okoli 20 let so bili hrvatski in slovenski državni poslanci v »konservativnem« ali v »Hohenwartovem klubu« skupno z nemškimi poslanci, konservativci.

O priliki otvorjenja državnega zbora leta 1891. delali so nekateri hrvatski in slovenski poslanci na to, da se vsi hrvatski in slovenski poslanci združijo v samostojen klub in se na ta način oproste tujih spon.

Večina njih, katerih zastopniki so že prej bili na »konferencah« na Dunaju, bila je proti temu, a petorica izmed njih opustila se je jarma Hohenwartovega kluba, v katerem jim je bila sloboda delovanja omejena, in si ustanovili svoj res maloštevilni hrvatski pravaški klub.

Za časa koalicijske izstopilo je iz Hohenwartovega kluba še deset hrvatsko-slovenskih poslancev. Ti so ustanovili svoj hrvatsko-slovenski klub, obstoječi iz šest Hrvatov in štirih Slovencev. Ostali Slovenci so ostali še nadalje v Hohenwartovem, oziroma konservativnem klubu.

Po dovršenih državnozbornih volitvah l. 1897. bila je občna želja hrvatskega in slovenskega naroda, da se njegovi poslanci združijo, in sicer v hrvatsko-slovenski klub.

Nekateri izmed njih, v prvi vrsti dr. Šusteršič, ki je bil prišel nekaj prej na Dunaj, mislili so drugače. Govorilo se je o osnovanju neke zveze s konservativnimi Nemci.

To se ni posrečilo zategadelj, ker so ti Nemci ustanovili svojo »Katholische Volks-partei«.

Dr. Šusteršič ni hotel slišati ničesar o hrvatsko-slovenskem klubu; zasnoval je pak »krščansko slovensko - narodno zvezo«, ali bolje rečeno »christlicher slavisch-nationaler Verband«. Mogli pa so v ta »Verband«, kakor že ime kaže, vstopiti vsi krščanski narodno-čuteči slovanski poslanci. Vstopili pa so samo hrvatski in slovenski, 8 maloruskih iz Galicije in 1 češki iz Moravske.

Interesi, katere so imeli zastopati, bili so jako različni, in poslovanje je bilo zvezano s težavami. Vodstvo je bilo tako urejeno, da se je predsednik menjaval vsaki mesec, enkrat Slovence, potem Hrvat, in

tretjič Maloru. Na razpravah te zveze rabila se je največ nemščina. Vendar se je stvar, vsaj formalno, obdržala, posebno, ker je koncilijantni Pavšer zastopal Slovence kakor načelnik kluba.

Minile so državnozbornske volitve koncem l. 1900. in v začetku 1901.

Dr. Šusteršič je potoval nekaj dni pred otvoritvijo državnega zbora na Dunaj, v Gradec in drugam. Glasilo stranke, katere pristaš je on na Kranjskem, pisalo je, da se snuje mnogoštevilni slovanski klub, in da bodo slovenski poslanci »napredne« stranke v državnem zboru osamljeni; torej v mnogoštevilni slovanski klub da ne bo mogel vstopiti eden del slovenskih poslancev.

Pa že to je odbijalo, da jeden človek, bodi sam iz sebe, bodi na poziv svojih najbližjih tovarišev, snuje nov klub proti že obstoječi »slovensko-narodni zvezi«, ne da bi vprašal o tem večino njenih bivših členov, in da izključuje iz njega del njenih bivših členov!

Dne 28. minolega januarja je sklical dr. Šusteršič vse hrvatske in slovenske poslance, izvzemši one slovenske »napredne« stranke, na neobvezne pogovore na Dunaj.

Pa to je še bolj odbijalo.

Dr. Šusteršič je jeden izmed mlajših poslancev. Sv. pismo nas uči: »Če si povabljen v družbo, ne sili se na prvo mesto, ampak zasedi zadnje, da te morda, ko pride gospodar, posadi na prvo mesto!« Parlamentarna navada je, da v državnem zboru, v odborih in klubih, dokler se ne konstituirajo, ima vodstvo najstarejši poslanec po letih. Ako je že dr. Šusteršič hotel dati kako inicijativo med hrvatskimi in slovenskimi poslanci, tedaj bi bil le mogel naprositi najstarejšega slovenskega ali hrvatskega poslanca, da skliče on vse slovenske in hrvatske poslance na pogovor.

Dr. Šusteršič pa je, bodi sam, bodi pooblaščen od svojih ožjih tovarišev, a priori gotove slovenske poslance samooblastno izključil iz neobveznih pogovorov, brez sporazumljenja z večino hrvatskih in slovenskih poslancev, in ne govoril o ostalih, kateri bi imeli biti člani »mногоštevilnega slovenskega kluba«.

Zadnje dni januarja so se vršili oni neobvezni pogovori, na katere je dr. Šusteršič povabil vse hrvatske in slovenske poslance, razen onih štirih slovenskih poslancev »napredne« stranke s Kranjskega.

zotte je bila par mesecev starejša in nekoliko večja od mene. igrala se je rada, kakor pravi otrok, a tu in tam se jej je tudi zljubilo nastopiti kakor dama, na primer, ko je zahajala v nedeljo v Agenu na »Gravier« na sprehod, da jo je vsa mladež občudovala. A bila je tudi res krasna s svojo kakor zlato zagorelostjo, poltjo, svojimi temnordečimi ustnicami in lepimi, rujavimi očmi. Najrajši se je oblačila v svetle barve, v rdeče, belo in rumeno, — katere pa je znala izvrstno sestavljati. Meni vsaj se je zdela vedno celó lepo oblečena. Okrog svojih črnih las si je navadno ovijala svilen ruto, tako, da je zgoraj stala malec navpič in jej je krajec padal na ramena.

Da, oni lepi, nepozabni velikonočni dnevi, ki sem jih tedaj preživel v župnišču. Vrt s svojimi enakomernimi, skrbno zasajenimi gredicami je bil popolnoma last nas otrok, istotako temna, mala cerkevica s svojimi kratkimi debelimi stebri, in župnišče, v čigar dolgih, tajinstvenih prostorih smo se lahko mirno igrali ter hodili na razkritna potovanja.

Kako smo se torej veselili, ko se je bližala Velika noč in smo smeli pomagati Irmi na zaljšanju cerkve! Spretni prstki moje tovarišice so povsod šli na delo, kjer moje ne-

On je imel prvo besedo.

Izjavil je, da vsi slovenski poslanci ne morejo biti v enem klubu, da »slovensko-krščanski« poslanci ne morejo biti skupno v enem klubu s tremi »liberalnimi« iz te dežele; da se snuje »veča slovanska skupina«, v kateri bi bila večina hrvatskih in slovenskih ter razni drugi slovanski poslanci, na narodni in narodno-gospodarski podlagi, v kateri bi se spoštovala tudi krščanska načela.

Na to so se oglašili: dr. Ivčević, Spinčič, Biankini, dr. Ferri, Perić, dr. Ploj in Robič, nekateri celó po večkrat, soglasni s programom, katerega je razvil dr. Šusteršič, in priporočili so vsi, bodisi hrvatsko-slovenski, bodisi jugoslovanski klub, v katerem naj bi bili vsi hrvatski in slovenski poslanci, eventuelno tudi dva Srba.

Dr. Ivčević, posebno poudarjajoč, da ne govori v imenu svoje stranke, ker se ni žnjo pogovarjal, je rekel, da želi, da se tudi obema Srboma omogoči vstop v klub, in da bi bili v klubu vsi Hrvati in vsi Slovenci. Ako se cepimo, ne škodujemo samo svojemu narodu, ampak bi se osmešili pred našimi nasprotniki, posebno pred Nemci in Lahi.

Na opazko dr. Šusteršiča, da on in njegovi ožji tovariši ne morejo biti v enem klubu s tremi »liberalci« s Kranjskega, ker je tako odločila njihova stranka v Ljubljani, je odgovarjal dr. Ivčević, da je stranka v Ljubljani odločila za Kranjsko, a ne za Štajersko in druge zemlje.

Spinčič se je izrazil za hrvatsko-slovenski klub, a proti slovanski zvezi, kakoršna se snuje. Obstojajo namreč veliki slovanski klubi slovanskih poslancev. Žnjimi in z vsemi slovanskimi poslanci treba, da se medsebojno podpiramo, kakor samostojna individualnost. Take zveze, kakoršna se snuje, ni priporočati že zategadelj, ker bi odium velikih slovanskih klubov padeł na nas, če bi mi sprejemali v svojo zvezo one pojedine poslance, kateri od njih odpadajo. Poleg tega bi se morali, kakor v minulih treh letih, posluževati nemščine. Tudi njegovi prijatelji, je rekel, s katerimi je imel dan prej v Trstu sestanek, naročali so mu, da naj se potruži, da se ustanovi skupen hrvatsko-slovenski klub ter so pristavili, da naj bo rajši »divjak«, če ne pride do te zveze. Narod je poslal tudi one tri »liberalne« poslance s Kranjskega na Dunaj, in mi nimamo pravice izključati jih, dokler ne bi oni kakor poslanci

okretne moške niso mogle ničesar opraviti. In ako mi je kedaj pala kaka girlanda, ali, ako sem nehoté upihnil kako svečo, mi je dala, ne da bi se kaj obotavljala, krepko za ušnico, ali pa me je sunila tja v rebra, kar me je vedno navdajalo s tiho radostjo.

III.

Pred vsem mi je ostal v spominu neki večer meseca aprila, začetkom Velikega tedna. Kakor je to navada v štiridesetnem molitvenem času, smo ozaljšali vso cerkev s temno-vijoličasto tkanino. Zdelo se je kakor nekako poluzalovanje, a vendar ni napravljalo nikakoršnega žalostnega vtisa na nas, kajti zunaj je bila zorna pomlad, in misel na bližajoči se praznik Vstajenja je navdajala srea vseh z veselim upanjem.

Lizotte in jaz sva imela počitnice, ki naj bi jih vporabila v to, da bi pridno zahajala k maši in zaljšala oltar. Bil sem povabljen v župnišče na kosilo in rajsko radost me je navdajala. Pri mizi sem sedel med župnikom in njo. Kratkočassila se je s tem, da me je z nogami breala pod mizo. In čisto me je precej bolelo, a vendar se mi je zdelo rajsko lepo, in prenašal sem bolečine molčé.

(Pride še.)

delovali proti klubovemu programu. Na opazko dr. Šusteršiča, da je njegov in njegovih ožjih tovarišev sklep »glede liberalnih« poslancev s Kranjskega nespremenljiv, je odgovoril Spinčič, da bi se mogoče dala doseči kaka izjava, s katero bi se poravnalo vse ono, kar se je dogodilo med obema slovenskima strankama na Kranjskem. Krščanski nauk nas uči, da si moramo medsebojno odpuščati!

Biankini je priporočal ime hrvatsko-slovenski klub, da se bo videlo že v imenu, kdo da smo in koga zastopamo. Na to se mora opozarjati tem nujneje, ker se na mnogih straneh trudijo, da bi nam izbrisali celó ime.

Dr. Ferri bi bil zadovoljen, da stopita v klub tudi dva Srba, toda morala bi priznati hrvatsko državno pravo.

Perić misli, da ravno zaradi hrvatskega državnega prava Srbi ne bodo hoteli vstopiti v naš klub, dočim moremo vsi Hrvati in Slovenci, ker imamo vsi skupne interese in skupno državno pravo. Ne gre mu v glavo, kako se more izključiti iz kluba del Slovencev, ko se vendar pripušča vstop drugim Slovanom, in ko so vendar v minulih letih sedeli skupaj »konservativni« in »napredni« poslanci!

Dr. Ploj pravi, da so štajarski Slovenci za slovensko-hrvatski klub, in da žele, da bodo v njem vsi slovenski in hrvatski poslanci. Štajarski Slovenci ne poznajo »klerikalne« ni »liberalne« stranke v svoji deželi, ampak vsi zastopajo konservativni program, kateri se glasi: »Vse za vero, dom, cesarja«. Po teh načelih hočejo delovati v državnem zboru, in govornik bode prvi, ki bo glasoval proti temu, da se sprejmejo v klub »liberalni« slovenski poslanci, ako je resnica, kar trdi dr. Šusteršič, da oni ne spoštujejo verskega prepričanja našega naroda. Zatorej naj se vprašajo slovenski »liberalni« poslanci, če spoštujejo versko prepričanje drugih slovenskih poslancev in slovenskega naroda sploh. Predno jih ne vprašamo tega, in predno se ne izrazijo negativno, ne moremo jih »a priori« izključiti. Mi moramo gledati, da nas je čim več v našem klubu, in da vsi napram našim nasprotnikom, in v položaju, v katerem živimo posebno na Štajarskem, složno postopamo, da tako zadobimo večji ugled in upliv, in da čim več izpolnjujemo za svoj narod, Sramota bi bila, če bi se brez dokazane potrebe cepili v dva tabora, ko nas je vendar tako malo.

Robič pravi: pozovimo tudi »liberalne« Slovence, pogovorimo se z njimi, čujmo, kaj pravijo, in odločimo potem vsi skupaj!

Na vse to in podobno sta odgovarjala dr. Šusteršič in Veneajz, da stojita trdno na sklepu svoje stranke v Ljubljani, da je njihov sklep nepremakljiv, da ne marajo slovenskih »liberalnih« poslancev v klub, da ne marajo sedeti pri isti mizi s Tavčarjem. O tem sta navajala v njegovi odsotnosti marsikaj proti njemu, oziroma proti glasilu stranke, h kateri pripada.

Ko je Pogačnik izrazil željo, da naj se sestavi program, in da naj se povabijo vsi slovenski in hrvatski poslanci, da ga podpišejo, zaključil se je pogovor dne 30. januarja, z opazko, da se sestanejo dne 31. januarja ob 10. uri dopoldne.

Bilo je po klicanju sv. Duha in svečanostni sv. maši v stolni cerkvi, a pred prvo-sejo državnega zbora dne 31. januarja. Na sestanek Slovencev in Hrvatov jih je prišlo malo, a slovenski »liberalni« poslanci niti povabljeni niso bili. Dr. Šusteršič je rekel: pogovorimo se sami. Imam načrt programa, katerega smo sestavili s poslancem dr. Plojem in Biankinijem. Spinčič je pripomnil: O

PODLISTEK 2

Lizotte.

Spisal Marcel Prévost. — prevol Teodor Vasiljevič.

II.

Tedaj, za časa najinega prijateljstva, je imela še le petnajst let. Jaz sem bival v vasi Frontgasse ter zahajal dan za dnevom v župnišče, kjer me je župnik Destourbés poučeval v latinščini. Župnik je bil blag učitelj in velik prijatelj Vergila, čegar verz je citiral istotako pobožno, kakor svoj Oremus.

Irma, njegova hišnica, me je oboževala, ter mi dajala vsakovrstnih sladkarij. Župnišče je bilo staro poslopje z debelim zidovjem, ki je bilo iz časov Rimljanov in z razvalinami starih obokov. Za nas otroke je bilo to krasno bivališče, po letu hladno in po zimi toplo, kakor kako prijetno gnezdece; o tem je bil znak vedno napolnjen z nekim čudnim vzduhom po kadilu in voščenihi svečah.

Najlepša stvar pa je bila za-me vendar Lizotte — Lizotte Destourbés, župnikova mala nečakinja, katere oče je imel v trgu Agen trgovino z ovočjem in konservami. Li-

programu moramo razpravljati, a tega ne moremo, ker nas je tako malo, in ker zato niti časa ni — manjkalo je četrt do 11. ure, o kateri se je imela začeti otvoritvena seja državnega zbora. Dr. Šusteršič je odgovorjal: Razprave prav za prav ni treba; prečitam program. In prečital je program zveze »Slavisches Centrum«. Spinčič ga je opozoril, kako je možno rabiti to ime, ko smo vendar toliko priporečali »hrvatsko-slovenske«, oziroma »jugoslovanske« klub. Dr. Šusteršič je rekel na to: Torej vi nočete podpisati! Spinčič: Ne! Od prisotnih nista hotela podpisati niti Robič ni dr. Ploj, isti, ki je bil prisoten pri sestavljanju načrta programa. Rekel je, da ne moremo odločati brez razprave, brez Hrvatov iz Dalmacije, kateri so imeli tedaj ravno svoj pogovor o podanju in podpisu državnopravnega zavarovanja. Dr. Šusteršič ni hotel o tem ničesar slišati, ampak samo klical je: »Le podpisati, le podpisati!«

Podpisali so, kakor se je izvedelo tedaj ali pozneje, sledeči slovenski poslanci: Pfeifer, Pogačnik, Povše, Šusteršič, Vencelj in Žitnik s Kranjskega, Berks in Žičkar s Štajarskega, in Gregorič z Goriskega. Oni so pooblastili tudi dr. Šusteršiča, da se pogaja z drugimi.

V teh okoliščinah je sprožil poslanec dr. Ploj misel, da naj Hrvati in oni, ki se niso udeležili prepričev med slovenskimi strankami, vzemó svo stvar v roke, in da naj združijo nesložne najbližje brate!

Hrvatje iz Dalmacije in 1 iz Istre so se sestali dne 1. febr. ob 11. uri dopoldne in sklenili, sklicati na isti dan ob 5. uri popoldne vse hrvatske in slovenske poslance na skupen pogovor.

Vabljeni so bili vsi na Dunaju prisotni poslanci. V imenu dr. Ivčevića je pozval dr. Ploj dra. Šusteršiča in razne druge. Dr. Šusteršič mu je odgovoril, da so se oni že konstituirali v klub in da kakor o eba se ne more udeležiti teh pogovorov. Ako pa želi kdo vstopiti v »Slavisches Centrum«, naj se prijavi in podpiše program. Na pripombo dr. Ploja, naj pride torej kakor načelnik, ni dal odgovora. Prišel ni niti on, niti drugi njegovi ožji tovariši, kateri so bili obljubili, da pridejo.

Na pogovor so prišli razni vsi na Dunaju prisotnih hrvatskih poslancev tudi slovenski poslanci: dr. Ploj, dr. Ferjančič, Gabršček, dr. Plantan in dr. Tavčar. Robič ni bilo na Dunaju.

Na tem pogovoru so izjavili med ostalimi vsi poslanci, tudi dr. Ferjančič, Gabršček, dr. Plantan in dr. Tavčar, da nimajo ničesar proti veri, da spoštujejo versko prepričanje slovenskega naroda, da so tudi sami kristjani in da vzgajajo svoje otroke krščansko, da so pa samo proti temu, da bi se rabila vera v strankarske namene. Kar se gospodarskih vprašanj tiče, so oni tega menjenja, da ne smemo delati razlike med posamičnimi produktivnimi stanovi, da je blagostanje poljedelcev, obrtnikov in trgovcev odvisno drugo od drugega. Če se godi jednim boljše, godi se boljše tudi drugim, moramo se torej zavzeti za vse.

Pogovor je trajal nad dve uri in izrekla so se načela, po katerih naj se sestavi program za hrvatsko-slovenski, oziroma jugoslovanski klub. V to svrhu se je sestavil odsek, obstoječi iz poslancev: dr. Ivčević, dr. Ferjančič, Perič, dr. Ploj in Spinčič.

Odsek je sestavil program ter ga vsem že naštetim hrvatskim in slovenskim poslancem dne 3. februarja zvečer predložil v pretres.

Pri najboljši volji, da se omogoči vstop tudi dvema srbskima poslancema, ni se moglo priti do načina, kako naj se to stori, ker bi ta dva niti ne hotela izjaviti, da spoštujeta hrvatsko državno pravo. Tudi ime kluba ni ugajalo, ker so mnogi želeli, da naj bo že v imenu označena hrvatsko-slovenska individualnost.

Sprejel se je jednoglasno ta program: »Hrvatsko-slovenski klub« stoji na krščanski podlagi.

Potegoval se bode z vsemi zakonitimi sredstvi za narodne pravice Hrvatov in Slovencev, in njihov vsestranski napredek na kulturnem in gospodarskem polju. Posebno pozornost obrnil bode na vprašanje glede zidanja železnice v južnih pokrajinah monarhije.

Pripravljen je tudi vzajemno podpisati opravičene zahteve vseh ostalih slovanskih narodov, ter v ta namen stopiti v čim ožjo zvezo z njihovimi zastopniki.

Uvaževati hoče tudi prepričanje vseh onih svojih členov, kateri so za oživitvorenje hrvatskega državnega prava; nadalje vzame na znanje tudi državnopravno zavarovanje, kakoršno se predlagali v državnem zboru dne 5. februarja 1901.

Pred konstituiranjem so se trudili nekateri hrvatski in slovenski poslanci pri členih »Slavisches Centrum«, da bi se doseglo zjedinitvenje vseh poslancev hrvatskega in slovenskega naroda, toda brez uspeha. Nujno pa je bilo potrebno, da se klub konstituirajo, oziroma na volitve v odbore in udeležitve na konferencah načelnikov.

Dne 5. februarja so podpisali imenovani program sledeči poslanci: Biankini, Borčić, dr. Ferri, dr. Ferjančič, dr. Ivčević, Perič, dr. Plantan, dr. Ploj, Robič, Spinčič, Šupuk, dr. Tavčar, Vuković in dr. Zaffron; pozneje še: dr. Klaič in Gabršček.

Na temelju tega programa se je konstituiral še isti dan hrvatsko-slovenski klub. Načelnikom bil je izvoljen dr. Ivčević, za njegovega namestnika pa dr. Ploj.

Klub je odločil, da se hoče pogajati z zvezo: »Slavisches Centrum«, da bi se vsi hrvatski in slovenski poslanci zjedinitili v jednem klubu. To se je naznanilo nekaterim členom bolj privatno, a dr. Šusteršiču službeno. On je vzel na znanje s pripomočjo, da bo razpravljal o tem v zvezi »Slavisches Centrum«, katere načelnik je.

Zopet nov dalmatinski železniški projekt.

(V »N. F. P.« priobčili dalmatinski poslanci dvorni svetnik vitez Vuković.)

(Dalje.)

Plovba od sv. Andreja v Puntalonu (Kvarner) bi znašala 20 kilometrov, v karbi se porabljal trajektni parnik, v čegar notranjost bi potiskali železniške vlake. Ob hitrosti ladije 15 vozlov na uro bi vožnja po morju, všteti odplavljenje in doplovljenje ladije, trebala približno 1 uro.

Železnica bi lahko tekla po vsem otoku Pagu, kakih 60 kilometrov dolžine, in bi od južne skrajne točke — prevozniki tamošnji morsk kanal »Stretto di Ljubac« na železnem mostu — dosegala kopno Dalmacije. Od rta Artina bi se potem železnica na zapadnem obrežju polotoka izvela do Zadra (katera črta bi merila kakih 20 kilometrov).

Nova železniška črta bi bila torej 208 kilometrov dolga, od katerih bi odpadalo: na istrsko kopnino 28 kil.
„ otok Čres 75 „
„ „ Pag 60 „
„ obe morski ožini 25 „
in na kop. Dalmacije 20 „

Po menenju izkušenih strokovnjakov bi ta črta ne zahtevala ni posebnih tehniških težav, ni izredno visokih stroškov za izvedenje.

Ta načrt otočne železnice je torej s tehniškega stališča označiti kakor povsem izvedljiv.

S to črto pa bi vendar nikakor še ne dobili najkrajše zveze med središčem monarhije (Dunajem) in Dalmacijo.

Železniška črta, o kateri govorimo, bi namreč znašala do Zadra 824 kilometrov in bi bilo torej potrebno (da dosežemo središče Dalmacije), ali da se izvede železnico ob obrežju do Spljeta, ali pa bi morali poslednje mesto doseči preko Knina po zgradbi črte Zader-Ocestova. V prvem slučaju bi morali zgraditi 70 kilometrov dolgo železnico, v drugem pa 100 kilometrov dolgo črto.

Temu nasprotno pa bi se oddaljenost Spljeta od obeh središč monarhije — Dunaja in Budimpešte — kazala veliko ugodnejšo, ako bi vzeli za podlago projekt Spljet-Knin-Karlovec, in sicer:

Dunaj-Dunajsko Novo mesto-Kaniža-Gijekenyes-Karlovec-Spljet: 823 kilometrov; Dunaj-Dunajsko Novo mesto-Zidannost-Zagreb-Karlovec-Spljet 896 kilometrov. Budimpešta-Karlovec-Spljet 814 kilometrov.

Poslednja črta bi seveda morala imeti prednost pred onima dvema prvima, ker bi bilo njeno obratovanje veliko lažje vzdrževati, nego ono otočne železnice, in bi bila ista v resnici krajša. Temu nasproti pa bi imela železnica čez otoke to prednost, da bi bila neodvisna od morebitnih tarifarskih odredb od strani Ogrske.

(Zvršetak pride.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 16. februarja 1901.

Parlamentarne stvari. Na pogovorih med predsednikom zbornice poslancev in načelniki nemških strank so poslednji odločno izjavili, da se smejo čitati in protokolirati le nemške interpelacije. Tudi gospod Kathrein se jim je pridružil. V stvari je predsednik konfederalni tudi z dr. om Ivčevićem kakor predsednikom hrvatsko-slovenskega kluba in dr. om Šusteršičem kakor predsednikom slovanskega centra. Oba sta se odločno izrekla, da se moraj čitati in protokolirati tudi nemške interpelacije. Gospod predsednik ve sedaj, da so Jugoslavi ob tem vprašanju strogo solidarni s Čehi.

Proti volitvam v Istri. Volilni akti italijanskih poslancev Benatija in Rizzija so izročeni legitimacijskemu odseku. Proti izvolitvi Benatija so došli nadaljnji protesti: od Antona Matijašiča in tovarišev iz Oprtlja, od Frana Flego in tovarišev iz Buzeta, od dra. Dinka Trinajstića in tovarišev iz Pazina, od dra. Požarja in M. Mandića iz Riemana, oziroma Trsta, od Antona Klementa in tovarišev iz Pulja, od dra. Andreja Stangerja in tovarišev iz Voloskega.

Proti volitvi Rizzija pa: od Antona Matijašiča in tovarišev iz Oprtlja, od Ivana Žiganta z Buzeščine, od volilcev s Kopersčine, od političnega društva »Edinost«, v imenu Rudolfa Pečariča iz Pobegov in Mihe Uršiča, Josipa Korošca ter tovarišev iz Škofije in slednjič od volilcev s Kopersčine.

Pogrebne slavnosti za kralja Milana. Odloženo je končno, da Milana pokopljejo v Krušedolskem srbskem samostanu v županiji sremski kraljevine Hrvatske. Včeraj so dospeli v Kalovec sekojski načelnik hrvatske deželne vlade Klein, višji palatin polkovnik Jarnović in orožniški polkovnik Bedeković, ki imajo urediti potrebne priprave za Milanov pogreb. Pogrebu v Krušedolu bo prisostvoval tudi ban Khuen-Hederwary. Pogrebnim slavnostim na Dunaju so prisostvovali tudi cesar, več nadvojvod, diplomatje, predsednika obeh zbornic in mnogo dostojanstvenikov.

Po dovršenem blagoslovljenju so odveli truplo na kolodvor, v sprevodu je šel nekoliko poti tudi cesar z nadvojvodi. Ob potu na kolodvor je vojaštvo delalo špalir.

Tržaške vesti.

Umrl je včeraj popoldne po kratki in mučni bolezni črkostavec naše tiskarne, gospod Fran Meden. Pokojnik je bil jako ljubeznjiv mladenič, spoštovan od delodajalcev in priljubljen mej tovariši, spreten in priden delavec. Pokojnik je dal lep vzgled mladini: rojen in vzgojen v Trstu je bil odločen, narodno zaveden mladenič. Pokoj njegovi duši!

Pogreb bo jutri ob 11. uri popoldne iz hiše žalosti, v Škorklji štev. 133, Turkova hiša.

† **Andrej Čok.** Včeraj popoldne so položili na Katinari k večnemu počitku gošpoda učitelja Andreja Čoka. Žujim nas je zapustil mož, kateremu moramo izkazati največjo čast s tem, da pravimo: poštenjak je bil! Njegovega poštenja ni mogel omajati noben pritisk! Dolgo je služboval v naši okolici.

Kdor si v naših okoliščinah ve ohraniti narodno poštenje, ta mora biti izrazita individualnost, kremen - značaj! In kabor je bil poštenjak kakor sin naroda svojega, pa je bil kakor človek in tovariš svojim stanovskim tovarišem: blaga duša. Na grobu njegovem plaka soproga in več nedolžnih otročičev. Le tem podeli Bog toli potrebno tolažbo ob groznem udaru ki jih je zadel, duši pokojnikovi pa večni mir!

O pokojnem komisarju e. in k. vojne mornarice, Josipu Mubaju piše »Naša Sloga«: V Pulju je preživel dolgo vrsto let, kjer ga je vse cenilo in spoštovalo zbog njegove blage naravi, dobrega srca in čistega značaja.

»Slovenec«. Že tedaj, ko se je »Slovenec« na naša izvajanja oziroma na razdvojenje naše delegacije na Dunaju po krivdi dr. Šusteršiča, glasil z daljšim člankom o — unijatskem gibanju, videti je bilo, da hoče ljubljansko glasilo svoj preprič z nami potisniti na terén, ki nima nič opraviti z aktualnim prepornim vprašanjem. Tako tendencijo kaže tudi v včerajšnji notici, posvečeni našemu listu, kjer nam predbaciva, da pišemo proti njemu, ne pa proti »Slov. Na-

rodu«, ki na grd način napada kranjske duhovnike. Tu bi lahko mi konstatirali, da vsakdo, ki zadnja leta ni živel z glavo v vreči, ve, kako odločno smo ravno mi o mnogih prilikah zavračali pisavo »Slov. Naroda«, ne da bi nam bil »Slovenec« prihiten v pomoč, marveč se je omejal na to, da si je — zadovoljno mél roke. No, to ne spada sem, marveč jedro naše sedanje kontroverze s »Slovencem« je — sedanja Šusteršičeva politika na Dunaju, s katero je namenoma in na veliko škodo naše narodne stvari razdvojili našo slovensko delegacijo. Ker pa to Šusteršičevo politiko, katero obsojamo, brani »Slovenec«, smo pač prisiljeni, da v tem vprašanju polemizujemo s »Slovencem« in ne s »Slovenskim Narodom«. Smešno je torej govoriti, da nas ima priklenjene — kdorsibodi.

Račun brez — krčmarja! Iz delavskih krogov nam pišejo: Tržaški lahoni so napravili račun brez krčmarja, ko so na zviščen način pripravili ali pozvali iz Italije tropo delavcev! V plinarni se jim je ta manever posrečil! Tam so odslovili Tržačane, češ, ti niso za nobeno rabo! Za Tržačani so prišli na vrsto Slovenci, tako, da sedaj je v plinarni cel raj Kalabrežev, ki grizejo kruh iz-pred ust našincem!!

Mi delavci, bodi da smo Tržačani, bodi da smo od drugod, imamo usmiljenje s svojim bližnjim in mu od srea radi privoščamo kosček kruha, ako nismo mi — sami gladni! Tu pa gre nam za »biti ali ne biti« in zato zahtevamo prvo kruha za se — potem šele za tujce!

Nas se odriva, ne zato, ker nismo dobri delavci, ampak le zato, ker smo — Slovenci! Laške Tržačane se odriva, ker so z nami v prijateljskih odnosih — kakor more biti le trpin s trpinom! Kar je sedaj spodletelo slavni irredenti, je le začetek onemu, ki ima priti, ker mi ne bomo molčali in gledali, kako naši trpini postopajo brez posla po mestu, med tem ko podaniki tujih držav delajo in služijo kruh in to celo na magistratovih podjetjih kjer bi morali biti mi Tržačani — prvi — potem pa delavci iz drugih dežel naše države! In le v slučaju, da primanjka teh, naj bi prišli — tujci!

Javen shod priredi »socijalno-demokratska« (?) stranka jutri na pestno nedeljo (bravo! bolje bi pa bilo kar na pustni torek) ob 2. in pol uri popoldne v gledališču »Politeama Rossetti«, v katerem se navadno producirajo — cirkusi s svojimi »klowni«.

Dnevni red: Stavka v S. Marco in njene posledice, ali svečano razkrinkanje nazvisocijalnih kolovodij. Naše skromno mnenje bi bilo, da ni bilo v to ravno taka sila — saj je še dva dni pusta in ta dva sta še najbolj mastna.

Da, da, ako hoče jeden Učekar druge razkrinkavati kakor »nazovi-socijaliste«, je to res komedija, ki sodi za pustni torek in ki se more zaključiti le s tem, da bodo razkrinkovalci sami razkrinkani, kakor ljudje, ki socijalistične ideje nikdar umeli niso.

Veselica »Danice« na Kontovelu. Malo pozni smo sicer, pa včasih se je treba ravnati tudi po receptu »Povžev«, ker oni pravijo: »Prevroča kri, dobrega ne stri. Za 2. februarja sem bil dobil tudi jaz vabilo po pošti, in ker sem bil že večkrat v gornji okolici, sklenil sem takoj, da jo vrežem »per pedes apostolorum« na kontoveljski hrib. Pot ni ravno tako huda kakor tožijo nekateri; nekoliko strma je že, pa če imaš količkaj dobre volje in malo dobrih nog, jo že pri-mahaš. Prišedši na starodavni Kontovel, sem pivo zagledal slovensko in potem avstrijsko zastavo. Nad vratmi pa, kjer se je imela v-šiti veselica je bila pribita tabla z napisom: »Društvena krčma«.

Dobro, sem si mislil tudi tu »gospodarsko društvo«.

Sedaj, ko to pišem, ni prihaja na um, da to društvo je bilo gotovo prej osnovano, nego je »Slovenec« priporočal tržaškim Slovincem naj bi se le-ti lotili gospodarskega dela.

Pričetek veselice je bil napisan za 5. uro, pa »Povž« je zopet malo nastopil se svojo — naglic, tako da je pričela še po 5. uri in pol.

V dvorani se je zbralo veliko ljudi. Na prednjih sedežih je sedelo tudi nekaj gospej in gospic, ki so bile najbrže iz bližnjega Proseka, od zadej pa je stalo nekaj gospodov, mej temi so bili tudi proseški prvaki.

Ves program veselice, ki se je začela s poznanim »Naprejš«, se je kaj dobro izvršil. Lepo so peli pevci moške zборе, a še lepše

je bilo slišati in videti ob enem mešane zборе.

Domača dekleta, v divnih okoliščinskih nošah, niso se svojimi prijetnimi glasovi le blazila uho poslušalca, ampak so tudi predstavila gledalcu krasno skupino dičnih deklet in hčer mater «Slovenije».

Velezanimiv je bil «Ciganski prizor s petjem». Ugajale so posebno tiste čudne «uniforme» ženskih in možkih. Glavar te ciganske «bande», je imenitno inponiral se svojim cilindrom. Zanimivo je bilo, da je glavar ob enem taktiral svojim pevcem, ter ob enem kihal, menda polento v kotlu. Škoda, da se je s kotla preveč kadilo. Na burno zahtevanje se je moral ta prizor ponavljati.

Kar se tiče Gregorčičeve deklamacije «Naš narodni dom», mora se izreči priznalo, da gosp. Ivanka Guštinova ni mogla bolj pogoditi, ni glede povdarjanja, ni glede čutenega izražanja.

Vsa čast!

Igro «Strah v kuhinji» so domači diletantje dobro izvršili, le škoda, da je šlo vse prepočasi; menda niso vedeli vsi dobro na pamet, drugače bi bila šla bolje. Ugajala in prav do bro zvršila sta svoji vlogi ga. Rašeljnova in Starčeva. Mej možkimi pa se je posebno odlikoval gosp. Drag. Stare, ki je bil kakor nalašč ustvarjen za svojo vlogo. Sicer brez zamere bi svetoval nekaterim igralcem, da se za v bodoče malo bolj uče na pamet in tudi več vaj treba!

Za vse pa gre posebna pohvala gospodu pevovodju Stareu; ta še mladi mož, je kakor sem čul, jako postrtovalen in delaven, s čemer je dosegel že lepih uspehov z «Danico». Le tako naprej, ker s petjem in dramatikom se ne zabavate le, ampak tudi izobražujete. Naprej torej! Nastopilo je stoletje napredka in pot naprednosti naj vodi vas, vso okolico in ves slovenski narod. In v tem imenu kličem: živela tlačenja, a zavedna okolica naša!

Dopisnike, sosebno paslavna društva opozarjamo, da z ozirom na novo uredbo izhajanja našega lista treba dopise, oziroma društvena oznanila doposlati v uredništvo vsaj do 9. ure predpoludne, če se hoče, da bodo priobčeni še tisti dan.

Število hiš v naši občini. Dne 31. m. l. je bilo v naši občini 9901 hiš; od teh je bilo v okolici 6213, v mestu samem pa 3682. Pred 10 leti je bilo vseh hiš 8600 in jih je bilo torej med tem dožidanih 1301.

Mraz v Trstu. Danes ob 7. in pol jutraj kazal je toplotomer 6° R pod ničlo. A nota bene: brez burje! Kaj takega menda že dolgo ni bilo v Trstu.

Llydove vožnje v vzhodno Afriko. Med avstrijsko in ogersko vlado se vrše pogajanja radi rednih voženj Llydovih parnikov v vzhodno Afriko v tem letu. Pričakuje se z gotovostjo ugodne rešitve: v kratkem se izda vozni red.

Ozira se na to je uprava državne železnice deloma že dovolila v ta namen potrebne tarifne ugodnosti za les in cement, dva predmeta, ki se v veliki meri izvažata v vzhodno Afriko.

Požar v tovarni nepromočljivih plah. Včeraj jutraj pred 7. uro nastal je požar v tovarni gosp. Alojzija Zuculina v ulici Belvedere. Zgorelo je mnogo blaga, čegar vrednost pa še ni znana. Do 3 in pol jut. so pogasili ognjegasei požar popolnoma.

Požar. Včeraj popoldne gorelo je v zalogi jaje Umberta Doriguzzi-ja v ulici Foscolo 2. Gasileci so v kratkem času pogasili, vendar niso mogli zabraniti, da se ne bi bila vsa jajca v zalogi — kakih 10 tisoč — skuhala. Okolu stoječe ženske približale so se po končanem požaru k nekemu zaboju ter tako na lep način rešile vsaj nekaj teh skuhanih jajc, mené — saj plača vso škodo zavarovalnica.

Dražbe premičnin. V poned., dne 18. februarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica della Loggia 5, zrcalo; ulica Poste vecchie 10, bicikle, oprema zaloge in pohištvo; ulica Squero Nuovo 4 in v ulici Chiozza 20, opeka; ulica Legna 2, hišna oprava in vrednostni papirji; Kjadin 236 in ulica Pindemonte 4, hišna oprava in gostilniška oprema.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplotomer ob 7. uri jutraj 3.0, ob 2. uri popoldne 1.2 C°. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 764.7. — Danes plima ob 6.30 predp. in ob 8.48 pop.; oseka ob 0.56 predpoludne in ob 1.48 popoldne.

«Zarja» v Rojanu priredi jutri svojo veselico, na katero posebno opozarjamo naše občinstvo. Zlasti zato, ker je imelo to društvo na zadnji veselici (radi skrajno neugodnega vremena) celo materialno izgubo. Začetek ob 6. uri zvečer.

Darovi. Ker se niso mogli udeležiti plesa dne 9. februarja t. l. «Tržaških gospa», podarili so v korist «slovenskih otroških vrtcev»: g. g. Milka, g. J. Mankoč, g. Knava, g. Pegan, g. dr. Slavik, g. dr. Gregorin, g. Jaka Štoka, g. Jože Štoka, g. Janko Trošt po 1 krono; g. Klemenčič Fran 2 kroni.

Ker se niso udeležili plesnega venčka, darovali so na korist družbe sv. Cirila in Metoda: gospa Slavica 2 K, g. Vinko Krek 2 K, g. V. D. 3 K, g. Jos. Delkin 1 K, g. A. R. 1 K.

Trgovsko izobraževalno društvo. Jutri ne bo šole, ker je pustna nedelja. Naslednjo nedeljo bo pouk v slovenščini.

Opozorjamo na veliki ples, ki ga priredi pevsko društvo «Adrija» na pustno nedeljo, t. j. jutri, 17. februarja t. l. v krasno odlični dvorani «Narodnega doma». Začetek plesa ob 4. uri pop. in traja do 11. ure zvečer. Ustopnina k plesu za moške 70 nč., za ženske 30 nč. Ustop je dovoljen tudi dostojnim maskam.

Omenjamo še, da se bodo na tem plesu pele tudi narodne pesmi, ki so bile nalašč zložene za to pustno sezono, da se tudi v Barkovljah razširijo namesto laških «canzonet». Torej upamo, da se v nedeljo vsi prijatelji plesa in lepih narodnih pesmi udeležijo velikega plesa v Barkovljah.

V «Slovanski Čitalnici» bo nočjo zadnji plesni venček s kotilonom. Začetek ob 9. uri zvečer. P. n. gg. členi in povabljeni se opozarjajo tem potom ter se nadeja obilnega obiska. Odbor.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Poturica huji od Turka.** Občini Sanvinčenti je načeloval dolgo vrsto let znani pristaš italijanske stranke, deželni poslanec, s hrvaškim imenom Doblanovich. Mož je sedaj položil to čast. Zakaj? Da, vzrok je značilen.

Kakor znano, se italijanska klika v Istri nobene stvari ne boji bolj nego — šole. To je: dobre šole, šole, ki res povspenjuje narodno izobrazbo, torej šole na pametni pedagogični podlagi šole se menda boji tudi gospod Doblanovich. Ta strah je tudi vzrok njegovi demisijski. Občinsko zastopstvo v Sanvinčentu je namreč sklenilo v treh selih občine vstanoviti — šole! Ker pa g. Doblanovich ravno šole ne privošča svojemu narodu, je v jezi podal svojo ostavko. Župan, ki svojemu narodu ne privošča šole — ali nismo rekli prav, da poturica je huji od Turka?!

× **Občinski zastop v Kastvu** se je konstituiral dne 4. t. m. Županom je bil izvoljen vnovič vredni bivši župan Kazimir Jelusič. Vsi izvoljeni svetovalci so sami čestiti in vredni moške in rodoljubi. Srečno izpolnitev je pozdravljalo gromenje iz topičev. Po konstituiranju je bil banket, zvečer pa razsvetljava. Širom vse velike občine so proslavili ta dogodek s streljanjem in veselo pesmijo. S čestitko vrlenu županu in g. g. svetovalcem spajamo željo, da bi upravljali tudi nadalje to imovito občino v čast in korist njej sami, narodu in sebi!

× **Zopet spletkarenja.** Laški listi priušajo iz Poreča vest, da je deželni odbor za Istro predložil e. kr. namestništvu v Trstu, naj ta oblast občinski zastop v Podgradu — razpusti. Pretveza: da župan ne sklicuje redno občinskih sej. K tem vestem opaža »Naša Sloga«: Mi ne vemo, da li je res tako, to je, da-li je ta predlog res stavljen namestništvu in da-li mu je to poslednje pritrtilo; ali, ako je bil ta predlog res stavljen in odobren jedino iz navedenega vzoka, potem bi pomenjalo to, da hočejo gospoda v Poreču in v Trstu zopet poskusiti svojo srečo v Podgradu, kjer si je nekdaj v nedavni minulosti polomil zobe. Da vidimo, gospoda, kdo v tem trganju potegne debelejši konec!

Vesti iz Kranjske.

* Iz ilirske Bistrice. Kakor običajno imeli smo tudi letos 3. predpustne veselice. Prva, tamburaška veselica, bila je še precej dobro obiskana, celo nekaj tujcev smo z veseljem opazili. Žal, da so bili tujei nekako prezirani; opazil sem zadnjič nekaj go-

spodov iz Istre, za katere se ni živa duša zmenila. Domačinom bi morala biti vendar prva skrb, da se tujei čim več mogoče zabavajo, kajti le tako privabimo čim več tujcev v našo sredo. — Tamburalo se je izborno, pa saj, kdor pozna gosp. kapelnika Furlanija, se ne bo čudil res krasnemu tamburanju. Mnogotrajno ploskanje je pričelo, da so poslušalci bili iznenadeni, — kitica za kitico se je morala ponavljati. Dne 3. t. m. smo imeli ognjegaško veselico, ki se je klub grozlo mrzlemu vremenu še precej dobro obnesla. Pogrešali smo le občasne «predstave». Zakaj se v novih prostorih hotela «Ilirija» ne priredi prepotrebni oder.

Čitalnica, oziroma lastniki hotela bi morali skrbeti, da se ta nedostatek odpravi čim prej.

Končno je imela dne 10. t. m. čitalnica svojo veselico. Velika nova čitalniška dvorana je bila do zadnjega kotička napolnjena z odličnim občinstvom. Opaziti je bilo vse naše boljše občinstvo; dame v krasnih toaletah. Ne moremo si kaj, da ne pohvalimo «kvarteta», ki je svojo težko nalogo kar najbolje izvel.

Gospica Lojzika Bizail je zapela v «Slavčku» krasen solo, burno ploskanje je sledilo divnemu petju. Da res, pevk a lagospica Bizail bi tukaj potrebovali! Tudi duet gosp. Strniša in gospice Bizail je obče ugajal. Z mešanim zborom je bil zaključen vsopred. Na to se je pričel živahen ples, ki je trajal do ranega jutra. Na prvi in zadnji veselici je igrala godba e. kr. pešpolka štv. 96 z Reke jako dobro.

Vesti iz Štajerske.

— 25-letnica akad. društva «Triglav». Mariborski «Narodni dom» je v sprejel dne 2. t. m. nenavadno veliko število slovenskega razumnštva. Graško akad. društvo «Triglav» je obhajalo ta dan svojo 25-letnico. Banketu, katerega se je udeležilo okoli 150 oseb, predsedoval je tačasni predsednik «Triglava», medicinee gosp. Branko Žižek. Prišli so bivši «Triglavci», ki zavzemajo dandanes odlična mesta med Slovenci, nadalje razna bratska slovenska društva itd.

Brzojavna poročila.

Parlamentarne stvari.

DUNAJ 16. (B.) Danes predpoludne sta imela načelnik češkega kluba dr. Pacák in poslanec dr. Kaizl pogovor s predsednikom zbornice grofom Vetter von der Lilie v stvari nenemških interpelacij. «Slav. Correspondenz» piše, da se je našla pot za poravnavo te stvari.

Nemiri na Španjskem.

MADRID 16. (B.) Agence Havas javlja iz Lizbone: Od strani španskih oblasti se tako strogo vrši cenzura, da morajo poročevalci vnanjih listov oddajati telegrame ali v francoskih ali v portugalskih krajih. Radi tega prihajajo v svet bolj ali manj pretirana poročila, v nekaterih krajih je res prišlo do obžalovanja vrednih dogodkov in vlada veliko razburjenje med prebivalstvom.

MADRID 16. (B.) «Heraldo» priobčuje proklamacijo generale Weylerja, ki pravi, da je on storil vse mogoče, da ne bi prišlo do tega, da bi moral od civilne oblasti prevzeti oblast. Sedaj pa je proglašena vojna sodbina in je torej njegova dolžnost, da neodvisno od politike skrbi za vzdrževanje reda. Na večerajšnjih izgredih sta bili ubiti 2 oseh in več ranjenih.

Vojna v Južni Afriki.

GRADOCK 15. (B.) Oddelek 50 Burov je vzel včeraj 10 milj od tu neki transport 70 konj, namenjenih za Angleže.

PORT ELISABETH 15. (B.) Glasom zasebnega pisma so Buri pri Edeenburgu razpršili 4 železniške vlake v zrak. Na zadnjem teh napadov so Angleži streljali nanje iz oklopnega vlaka in so Buri imeli 12 moč mrtvih in ranjenih.

STANDERTON 15. (B.) Buri so med Waalon in Graingstaadom razpršili v zrak nek delavski vlak.

COLESBERG 15. (B.) Buri so dne 9. t. m. prekoračili reko Oranje in so zavzeli raztegacno stališče v smeri proti Filipstownu. 200 moč kolonijalnih čet je prišlo minolo sredo s 1500 Burov v dotiko ter so se držali, dokler jim ni prišla pomoč od avstralskih čet; sovražnik se umika sedaj prtio vshodu in ga Plumer preganja.

Književnost in umetnost.

Slovaška umetnost. Vilharjeva opera «Smiljana», ki se je že z lepim uspehom pela v zagrebškem gledališču, pela se bo dne 16. in 19. marca t. l. v slovenskem gledališču v Ljubljani. Vilhar pripravlja sedaj novo opero, ki se bo morda že v letošnji sezoni prvič pela v zagrebškem gledališču.

Nov hrvaški igrokaz. Gosp. dr. Milivoj Dežman je spisal nov 4-dejanski igrokaz «Kneginja Jelena», ki se bo baje v najkrajšem času predstavljal v Zagrebu.

Na beligradskem dvornem gledališču gostoval bo slavni ruski tragik, knez Ivanovič Sumbatov-Južni na petih predstavah. Temu gostovanju sledila bodo gostovanja najznamenitejših dramatikov varšavskega, praškega, zagrebškega, ljubljanskega, krakovskega in lvovskega gledališča.

Trgovina in promet.

Zvišanje tarifov za izvoz sladkorja v Indijo in Japan.

«Freidenblatt» poroča, da je uprava Lloyd naznanila zvezi industrijalcev, interesovani na sladkorni in kavini trgovini, da je primorana zvišati brodarino za izvoz sladkorja v Japan od 22 šilingov in 6 pene (približno K 22.60) na 24 šilingov in 6 pene, za vzhodno Indijo pa od 16 na 18 šilingov. K temu naznanilu dodaje uprava, da je sicer pripravljena iti na doko sladkorni industriji, ne pravi pa, kakšne koncesije misli dovoliti v to.

Podpisani, potrjeni od žalosti, naznanjajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je njih mati, sestra, tačca in stata mati

Karolina vdova Franul, rojena STRZELBA

danes zjutraj previdena se svetotajstvi za umirajoče mirno v Gospo lu zaspala.

Pogreb preblage pokojnice se bo vršil jutri v nedeljo dne 17. februarja 1901 ob 4. uri popoldne.

Na Očmah, dne 16. februarja 1901.

Eleonora Ferluga, hči: Fani Leuc, sestra: Stefan Ferluga, zet: Karol, Lev, Ernest, vnuki: Georgina, Eleonora, Vida, Marija, vnukinje

Slabi nasledki bolezní, kateri se navadno izemijo iz prav neznanjih železičnih slabosti, obvarujejo se popolnoma s pravčasno uporabo domačega sredstva «dra. Roze balzam za želedece». Pristno dobiva se v tukajšnjih lekarnah in glavni zalogi B. Fragnerja v Pragi, 203. — III. — Glej oglas!

Domače zdravilo. Da se izogne morebitnega nesporazumenja, dovoljujemo si izrecno povdariti, da je izdelovanje in prodajanje inseriranega izdelka bilo dovoljeno z odlokom e. kr. namestništva v Pragi od dne 5. maja 1895 št. 61266 in z odlokom e. kr. ministerstva za notranje stvari na Dunaju od dne 10. novembra 1895 št. 17464 ter da odgovarja oglas v polnem obsegu vsem dosegljivim postavnim določbam in oblastvenim zahtevam.

V najem se odda ob deželni cesti Ribnica-Kočevje ležeče

GOSTILNA

oddaljena od trga Ribnice 10 minut. Pojasnila daje lastnik Anton Pajnič, Goričavski pošta Ribnica, Dolenjsko.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst
TRST
TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitanea
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2
(šolsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Dunajska filjalka
Bankine vloge na knjižico s 4%.
 Banka, barzo posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akeijah 20,000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7,000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Odbor »Zveze tržaške mladine«
 naznanja svojim členom, da je nje pred-
 sednik, gospod

Fran Meden,

včeraj nmrl. Pogreb bo jutri ob 11.
 uri predpoludne.

Tužnim srecem naznanjamo vsem sorod-
 nikom, prijateljem in znancem prežalostno
 vest, da je naša mati, oziroma tašča, gospa

Frančiška Obersnel

po kratki in mučni bolezni, previdena sč
 svetimi zakramenti za umirajoče, v dobi 39
 let, danes ob 1. uri popolnoma mirno v Go-
 spodu zaspala.

Pogreb pokojne se boe vršil v nedeljo
 dne 17. svečana ob 4. uri popoldne.

DIVACA, dne 16. svečana 1901.

Angela, Emilija, Zofija, hčera. Ivan Obersnel, zet.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
 dvorni založnik Nj. Sve-
 testi papeža Leona XIII
 v Ljubljani.

Podpisani si usoja na-
 znaniti Vašemu blagorodju,
 da se je doposlana mi
 tinktura za želodec rabila z
 dobrim vspehom pri želod-
 čnem ter črevesnem ka-
 taru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.
 GRADEC, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov

Provincijal:

F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli

Ljubljana.

Ze mnogo časa svetujem vsem onim, kateri
 trpijo na bolečinah v želodec in nerednostih v
 črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno
 tinkturo, kojo sem jaz sam uporabljal s prav
 izvrstnim vspehom. Z odličnim spoštovanjem
 Momjan (Istra), 6. oktobra 1900.

Don Peter Franceschini,

duhoven.

Staro in prekušeno sred-
 stvo (mamillo) za jačanje in
 krepitev kite in mišice
 človeškega života je

Kwizde fluid

Znamka kača (tekočina proti trganju)
 To tekočino rabijo hribolazci, ko-
 lesarji in jezdeci z vspehom za oja-
 čenje in okrepitve po velikih naporih
 Cena 1 steklenice 1 gld., 1/2 steklenice 60 ad.
 ter se dobi pri vsaki vseh lekarnah.

Glavna zaloga
 v okrožni lekarni v Kornenburgu
 pri Dunaju.

Varstvena znamka: **SIDRO.**

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažeče
 mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in
 po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubjenega
 domačega zdravila naj se pazi edino le na
 originalne steklenice z zaviti z našo var-
 stveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve
 lekarne in le tedaj je gotovo, da se
 sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi
 Elizabetine ulice 5.

Tiskarna konsorecija lista „Edinost“ v Trstu naznanja, da je
 nje črkostavec, gospod

FRAN MEDEN

danes po kratki in mučni bolezni, previden sč sv. zakramenti za
 umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v nedeljo dne 17. t. m. ob 11 uri predpoludne,
 iz Škorklje številka 131.

Trst, 15. februarja 1901.

Vodstvo.

Dr. Rosa Balsam | **Praško domače zdravilo**

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
 zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z
 redno uporabo istega se prebavljanje krepi
 in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
 po pošti 20 nvč. več.

varilo! Vsi deli embalaže nosijo
 zraven stoječo, postavno po-
 loženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg
 P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Ugodna prilika.

IZBOR

NAOČNIKOV IN NANOŠNIKOV

s pereokopičnimi lečami predpisani od zdravnikov; okovi iz jekla,
 niklja, zlata in srebra po po jako nizkih cenah.

IZBOR

akromatičnih daljnogledov. Moderne lorinjete po nečuvno nizkih
 cenah in brez konkurence.

Izvršuje se vsakovrsne poprave teh predmetov.

Via Nuova — nasproti lekarne Zanetti — Via Nuova.

Trgov.-obrtina registrovana zadruga
 z neomejenim jamstvom.
 V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obreduje hranilne vloge, stalne, ki s
 nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
 vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent
 po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice drugih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
 šletno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vkupitvi varščine na 10letno
 odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema združnike, ki vplačujejo de-
 lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
 stujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
 od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9—12. dopoldne.

V Dolini

pod št. 104 je na prodaj lepa, nova
 gopsoske hiša z obširnimi dvoriščem,
 hlevom, kletjo in dvema vratoma.
 Ponudbo sprejema. I. Bergant v
 Dolini.

Zastopniki

se iščejo za neko novodobno ameriansko
 novost, koja se igraje lahko razpro-
 daja. Predmet je v Ameriki zelo raz-
 širjen in se tudi na Nemškem rado-
 stno upeljava.

Ponudbe pod: H 61161 Haasen-
 stein & Vogler A. — G. Frankfurt.
 a./M.

Odvetniški koncipient

in kazenski zagovornik išče mesto.
 Naslov se izve pri upravi »Edinosti«.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centimetrov
 dolgimi Loreley-lasmi do-
 bila sem jih v sed 14-me-
 sečne uporabe svoje samo-
 iznajdene pomade. To so
 najslovišče avtoritete pri-
 znale za jedino sredstvo,
 ki ne povzroča izpadanja
 las, povspesuje rast istih,
 poživlja lasnik povspesuje
 pri gospodih polno močno
 rast brk ter daje že po
 kratki uporabi lasem na
 glavi kakor tudi brkam
 naraven lesk ter polnost
 in ohrani te pred zgo-
 njim osivljenjem do naj-
 višje starosti.

Cena lončka 1 gld.,
 2 gld., 3 gld., 5 gld.

Pošiljam po pošti
 vsak dan, ako se
 znesek naprej pošlje
 ali pa s poštnim po-
 vzetjem povsem
 svetu iz tovarne,
 kamor naj se pošil-
 ljajo vsa naročila.

Ana Csillag

Dunaj I., Seilergasse 5.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo,
 v Gorici

Gospodska ulica hšt. 7., I. nadstr.
 v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega,
 če tudi ni član društva in se obrestu-
 jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni
 davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
 menjice po 6% in na vkupitve po 5 1/2%.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol.
 in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
 in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1,400.000.
 Poštno-hran. račun št. 837.315.

GOSTILNA

Pri Gambrianusu.

Via Rossetti št. 2

Odprta vsaki dan do polnoči.

Podpisana naznanja slavnemu občinstvu,
 da toči vina prve vrste in sicer:

šipavsko belo po	44 novč
istersko črno po	40 »
dalmatinsko po	36 »
brijsko rebulo po	44 »
in izvrstno senožeško pivo po	24 »
Kuhinja preskrbljena je vedno z gorkimi in miznimi jedili, ter stane:	
kosilo s prikuho	18 novč.
porejja pečenke s solato	30 »
kuretnina in teleturna cvrta	
porejja	30 »

Vse druge jedi po jako nizkih cenah
 Za obilen obisk priporoču se slav. slo-
 venskemu občinstvu udana

Marija Butkovič.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik

tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
 Borovlje (Ferlach) Koroško
 priporoča

svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov
 in kalibrov. Znamenite in ojestrelne puške za
 šibe, risanje, lovske kratke puške in dvo-
 cevke za cele krogle iz dobrega kovanega maverijala,
 najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano.
 Komade, ki ne ugajajo, sprejemem nazaj, jih zamenjam
 ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje
 vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, pre-
 delavam puške za nabijanje od spredaj v take za na-
 bijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu
 zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brez-
 plačno in franko